

Ліцензію на провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів видає Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до її встановленого процедурного порядку [3].

Динаміка досліджуваних показників (рис. 1) свідчить про те, що протягом досліджуваного періоду відбувається поступове збільшення активів НПФ в управлінні.

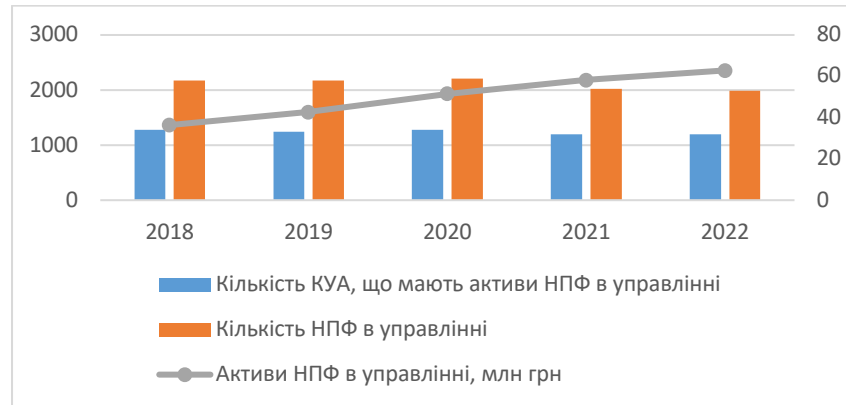

Рисунок 1 – Динаміка кількості КУА, що мають активи НПФ в управлінні, НПФ та активів НПФ в управлінні за період з 2018-2022 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [2]

Варто зазначити, що початок повномасштабного вторгнення на територію України вніс свої корективи у функціонування вітчизняного фінансового ринку, що безумовно мало відображення й на діяльності з управління активами НПФ.

Наразі виділяються такі фактори, що негативно впливають на розвиток управління активами НПФ, а саме: несприятливі макроекономічні обставини в країні, низький рівень доходів населення, недовіра суспільства до фінансових установ та інструментів, відсутність розвинутого ринку капіталів, недостатній рівень проінформованості населення щодо діяльності НПФ.

Для удосконалення і покращення управління активами НПФ в Україні потрібно залучити більшу кількість учасників НПФ, розробити стратегію щодо зростання інвестиційної діяльності НПФ, а також розробити модель довіри до НПФ з боку населення. Для популяризації системи недержавного пенсійного забезпечення серед населення необхідно застосувати зарубіжний досвід взаємин безпосередньо між пенсійними фондами та його учасниками в частині розширення можливості доступу останніх до інформації про діяльність НПФ.

Література:

1. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 № 1057.
2. УАІБ: Огляд діяльності індустрій управління активами інституційних інвесторів та адміністрування пенсійних фондів в Україні за 4-й квартал 2022 року та 2022 рік. Недержавні пенсійні фонди. URL: <https://www.uaib.com.ua/analituaib/publ-ici-quart/nederzhavni-pensiyni-fondi>.
3. Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з управління активами інституційних інвесторів. Рішення НКЦПФР від 03.02.2022 № 92.

Касьян А.
«Маркетинг», 3 курс

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Славкова А.
к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Віктора Федосова
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПУБЛІЧНУ ФІНАНСОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Розвиток сучасного суспільства та держави дуже тісно пов'язаний з активним провадженням досягнень технологічного розвитку в найрізноманітніші сфери життєдіяльності як на побутовому, так і на глобальному рівні. Не є виключенням і активний трансформаційний процес в межах фінансової діяльності країни, яка впевнено змінюється за рахунок використання цифрових технологій у власній діяльності. Головною метою даного процесу є підвищення ефективності окремих процесів, швидкості та якості обміну інформацією, надання державних послуг простим громадянам, а також зменшення рівня бюрократії та корупційних ризиків [1].

Важливість цифрової трансформації реально підтверджуються кризовими явищами останніх років, зокрема глобальної пандемії COVID-19 у 2020 році та початком повномасштабної війни на території нашої країни в лютому 2022 року. В даних умовах цифрові технології продемонстрували свої переваги над стандартними методами комунікації та стали важливим фактором забезпечення стійкості та ефективності системи функціонування держави.

Зазначена активна трансформація та діджиталізація є досить широкою та складною діяльністю, що охоплює значну кількість різноманітних складових. В зв'язку з цим виникає необхідність дослідження даного спектру діяння та забезпечення його усестороннього аналізу, що зможе проявитися у вивченні загальних тенденцій згаданого процесу, його структури та оцінці комплексної результативності. Такий напрям діяльності є необхідним для визначення тенденцій, виокремлення найбільш слабких місць цього питання у вітчизняній практиці, а також розгляд зарубіжного досвіду в аналогічних трансформаціях.

Проведення таких досліджень та узагальнень може допомогти виявити сильні та слабкі сторони, що сприятиме загальному коригуванню наявної політики та зрештою призведе до підвищення її ефективності. Все це обумовлює проведення вивчення даного аспекту державної діяльності, зокрема й у фінансовій сфері, що і є головною метою роботи.

Незважаючи на активний розвиток цифрових технологій у провадження фінансової діяльності держави, на сьогоднішній день спостерігається значна кількість проблем, пов'язаних з даними процедурами. Серед найбільш вагомих можемо виокремити наступні [2]:

- відсутність інтеграційних інформаційних систем в сфері управління державними фінансами, що були б пов'язані між собою онлайн;
- відсутність централізованого сховища даних з актуальною інформацією, що буде доступна для всіх органів влади, але недоступна для шахраїв;

- застарілість, окремих інформаційних платформ, як в технологічному, так і в моральному аспекті;
- переважання в обігу паперових носіїв інформації, що призводить до ускладнення процесу обміну даними;
- відсутність єдиної системи методології в рамках проектування та застосування інформаційних систем, що призводить до ускладнення їх інтеграції між собою;
- відсутність автоматизованих засобів моніторингу, оцінок фінансових ризиків, проведення стрес-тестувань тощо;
- відсутність належного рівня впливу та контролю Міністерства в ІТ-сфері, що координуються Кабінетом Міністрів України;
- наявність значної кількості інформації, що дублюється на різних управлінських рівнях через відсутність узгодження розвитку цифрових технологій між ними;
- відсутність єдиної методології та стандартів у рамках розвитку інформаційних ресурсів;
- проблеми кадрового забезпечення в межах формування та розвитку інформаційно-телекомунікаційних систем в рамках цифрових трансформацій.

Зазначені проблеми є ключовим фактором, що заважає ефективному процесу цифрової трансформації фінансової діяльності на сьогоднішній день.

Першочерговим компонентом провадження цифрових технологій у фінансовій діяльності держави відіграють закони та інші нормативно-правові акти. Так, 3 березня 2021 року було схвалено «Концепцію розвитку цифрових компетентностей» [3], а 17 листопада 2021 року Урядом було прийнято розпорядження «Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації». Найважливішою задачею даної стратегії є створення сучасної та ефективної системи управління інформаційними технологіями з метою підтримки та подальшого розвитку діджиталізації керування фінансами. Головним результатом провадження програми має стати формування Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи, побудованої для управління державними фінансами.

Реалізація програми пропонує досягнення декількох ключових цілей, а саме [2]:

- проведення централізації управління ІТ через провадження єдиних стандартів та норм у межах формування Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи по управлінню державними фінансами;
- підвищення якості та кількості електронних послуг, що включатиме частковий перехід до безпаперового обміну інформацією;
- розвиток та провадження різноманітних інформаційно-телекомунікаційних систем у сфері фінансового функціонування держави («е-бюджет», «LOGICA», «Є-Казна», «Є-Звітність» тощо);

- повна ліквідація можливості впливу людського фактору в межах автоматичної обробки інформації;
- збереження наявного та розширення кадрового потенціалу та його компетенцій для провадження та підтримки цифрових трансформацій;
- створенню єдиної інформаційно-телекомунікаційної державної системи та Системи управління державними фінансами і забезпечення їх безпеки функціонування.

Реалізовуватись зазначені заходи мають в межах централізованого управління ІТ, задля створення єдиного стандартизованого та систематизованого комплексу цифрових програм та інструментів з метою забезпечення найбільшого рівня ефективності провадження та подальшого функціонування даного механізму.

Для проведення ефективного моніторингу провадження трансформаційних процесів в рамках діджиталізації урядом були введені спеціальні показники Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) [4]. Вони мають стати ключовими маркерами, за якими можна буде відслідковувати ефективність провадження та розвитку процесів цифровізації держави, у тому числі й в фінансовій сфері.

Таким чином, можемо зазначити, що процес провадження цифрових технологій значною мірою вплинув на публічну фінансову діяльність держави в останні роки, що призвело до формування вагомої кількості переваг як в рамках роботи фінансових установ (підвищення прибутку, якості виконання, розвитку конкурентоспроможності, зростання рівня довіри до них зі сторони населення тощо), так і для окремих споживачів послуг (прискорення процесу їх отримання, його спрощення, економія часу, зростання якісних показників функціонування) [5].

Разом з цим зазначений напрямок розвитку характеризується наявністю значної кількості проблем. Більша частина з них полягає у відсутності комплексності та уніфікованості підходів на різних управлінських рівнях, а також й інші, пов'язані з наявними людськими ресурсами та їх компетенціями. В рамках даного напрямку активно відбувається робота з метою формування єдиного централізованого підходу.

Узагальнюючи, можемо зазначити доцільність цифровізації фінансової діяльності країни та активний розвиток даного процесу, що має сприяти підвищенню функціонування державного апарату та зростанню гнучкості, конкурентоспроможності України в глобальному середовищі. Окрім цього, цей вектор вдосконалення відіграватиме одну з ключових ролей в межах подальшої трансформації вітчизняної економіки та суспільства у рамках євроатлантичної інтеграції.

Література:

1. Україна 2030E — країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>
2. Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року. Розпорядження

Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1467-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/14672021-%D1%80#Text>

3. Концепція розвитку цифрових компетентностей. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>

4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2023 р. №774-р «Про затвердження переліку показників Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI)» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR230774?an=1>

5. Відкриті можливості: як розвивається український фінтах. URL: <https://mind.ua/openmind/20245729yak-rozvivatsya-ukrayinskij-finteh>.

Катукова О.

«Фінанси, банківська справа та страхування», 4 курс

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Науковий керівник – Старший викладач кафедри фінансів імені Віктора Федосова Вдовіна І.О.

ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ІННОВАЦІЇ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

На поточному етапі свого розвитку цифрова політика в Україні є сформованою та виважено побудованою. Це значним чином впливає на буденне життя кожного громадянина. Проте є декілька можливих напрямків удосконалення даної сфери. Перш за все вони стосуються максимально можливого спрощення ведення підприємницької діяльності та оптимізації використання послуг сфери пересічними людьми у власних цілях. Також варто наголосити й на перевагах для державного управління. Вони полягають передусім у зменшенні рівня корупції, підвищенні ефективності взаємодії з підприємцями та громадянами щодо різноманітних звернень та швидкий аналіз та зворотній зв'язок по всіх заявках адресантів з тих чи інших питань.

Важливим буде вказати на ключові досягнення сфери цифрових технологій на поточний період. По-перше, громадяни мають ефективний інструмент мобільний застосунок «Дія», який став взірцем та основою для цифровізації європейських країн, країн Азії та Африки. Вже оголошено, що в Естонії впроваджено цифровий застосунок, створений на основі української «Дії». Тож, зважаючи на це, першим вектором розвитку вітчизняної цифрової політики є міжнародна співпраця. Адже крім того, що ми можемо продавати наші технології, залучаючи цим кошти в бюджет, ми ще й маємо змогу вчитись у інших країн та досліджувати їх цифрові ноу-хау, що також є важливим, адже побудувавши таку добре розвинену систему, як в нас, потрібно постійно її адаптувати зважаючи на світові тренди. Тож вивчення міжнародного досвіду значно спростить роботу з деякими елементами при їх розробці та дозволить аналізувати ефективність впровадження тих чи інших інструментів.

Другим вектором розвитку є процес покращення цифрової інфраструктури. По-перше необхідним є створення вітчизняного програмного забезпечення для ведення звітності підприємствами. Також процес передбачатиме закупівлю та функціонування комп'ютерного обладнання в маленьких селах та в приміщеннях місцевих рад, з подальшим можливим проведенням програм по навчанню